

درسهاده باب عالی جا.ه.ه.ه.
اداره مخصوصه
محل اداره :

مستطابق

۱۳۲۶

اخطار :

مسلكمزه موافق آثار جديده مع النوبتيه قبول اورانور
درج ابدلين آثار اعاده اورانور

دين ، فلسفه ، ادبيات ، حقوق و علوم دن باحث هفته اق رساله در

درسهاده تده نسخه ي ۵۰ پاره در

مؤسسلرى : ابوالملازين العابدین - ح. اشرف اديب

سنه لکى التى المنى

۳۵ ۶۵

۴۰ ۸۰

۴۰ ۸۰

درسهاده تده

ولایاتده

ممالک اجنبیه ده

تاریخ تاسیسی :

۱۱ تموز ۳۲۴

قیرله دن متوا بورو ایله کوندریلیرسه سنوی
۲۰ غروش فضله آلیر

درسهاده تده پوسته ایله کوندریلیرسه ولایات بدلی اخذارلنور.

برنجی سنه

۲۰ محرم ۳۲۷ پنجشنبه ۲۹ کانون نانی ۳۲۴

عدد : ۲۵

طب ، فلسفه ، هیئت ، حساب ، موسیقی فنلرنده متبحر ایدی . دیکرلری کبی بوده ترجمه ایله اشتغال ایدرک کتب فلسفه دن یک چوققلری عربجه به نقل ایتمش ، مشکل مباحثی ایضاح ایله ش ایدی . المأمون یله العتسم و اوغلی احمد نزدنده کی موقعی یک یوکسک ایدی .

بونلردن باشقه موسی بن شاکرک اوغلاری محمد ، احمد ، حسنک خلفه اصران نزدنده کی موقعلری سوله به به حاجت کورولو . رمی که اوچی ده کره ارضک مساحه سیله ، محیط و قطرینی تتبع ایله اشتغال ایتلردی ؟

آرتق شمس الدوله نیک زماننده وزارت قدر یوکسک امش اولان ابن سینانک کنندی قومی آرمه ننده کی مرتبه سیله فارایتیک نزد سیف الدوله ده کی موقعی اکلامه به هیچ لزوم یوقدر ظن ایدرز .

سعدی

بو کونکی مسلمانلر

یاخود

مسلمانلغه ، مسلمانلرله احتیاج

باتیمکر نه دیورلر : هایدی تسلیم ایدلم که دین اسلامک طبیعتده علمه تارشی ، حقیقی معناسیله ، برخصومت بولونماسین ؛ افکاربشری تنویره چالیشان ، علوم طبیعی ایله اوغراشان حکمانی ، علمانی اشکنجه لرله تعذیب ایتمک ، ایبه چکمک ، آتسه آتقی کبی مظالم اسکی مسلمانلر طرفدن ارتکاب ایدلش اولماسین . لکن بوکون علمای اسلام علوم عقلیه به ، فون حاضره به دشمن دنگلی ؟ خقده اونلره اتباع ایتیورمی ؟ بو حال کورنلر . ایدنلر مسلمانلغه این برنظرله باقماسلر معذور کورولمز لرمی ؟ ایشته سزه بر مثال :

خطة مصریه غارجنده کی بلاد اسلامیه نیک برنده آد مجتزک بری قالمش ایکی مقاله یازش . اولکی سنده ، سلفک : ساکنی التزام ایتمک شرطیله ، اجتهاددن ، تقلیددن بحث ایتمش ؛ ایکنجی سنده صوفیه علمینده بولنه رق جمهور اهل سنتک دیدیکی کبی اوده ، مسلمانلر بو سلفکدن فائده کورمه مش باید که ضروری چیمه شدر ، دیش یاخورد ، بوکایا یغنی برشی سوله ش ، مقاله لر مصرده باصیلر باصیلماز خواجه لر آیفلانیدلر ، نعوذ بالله بوسوز خروج عن الدیندر ، اسلامه قارش بیتهن مینددر ، دهرک والی به قوشیدلر . اوده صاحب مقاله بی یاقه لادینی کبی محبسه طبعدی . زواللی آدم سلطان برنظلمناه کوندردی ؛ علمینده ترتیب ایدیان تزویج اتدن برائی ثابت اولسی ایچون برحاکم عادلک حضورنده محاکمه ایدلک اوزرد مرکز سلطه جلبی احترام ایتدی وطلوبی اسعاف اولدی ؛ لکن ییچاره دربار شوکت قراردهده حبسه محکوم اولدی ؛ برچوق زمانلر یاندقن صکره عفو ایدیلرک

احسان ایتلدر . حنین بیاننده کی وضوح ، ترجمه لرنده کی لطافت ایله معروف اولدینی ایچون دها چوققلغه نده المأمون طرفندن ترجمه آثاره و امور ایدلشد که هر ترجمه ایدیکی اثرک آغیرلغجه آلتون آلردی .

لکن صوکره لری طیفوری نصرانیله آرا لرنده میدان آلان داعیه استرقاب کلبه طرفندن خذیک آفوروز ایدلمسنی انتاج ایدی ، نزدخلفه ده کی مرقعک رفتنه رغماً مذهبداشلرندن کوردیکی بوغدر اوزرینه ییچاره حنین کدرندن وفات ایتدی . طیفوری ده خاقانک مقربیتدن ایدی . الراضی باللهک زمان خلافتنده نستوریلردن متی بن یونس نصرانی ده هم خلیفه نزدنده هم عوام ، خواص عننده مظهر احترام اولمش ایدی . بوتون علوم عقلیه ده صاحب رسوخ اولان بو حکیم ابونصر فارابی به خواجه لوا ایتمش ، بغدادده ریاست علمیه به یکمشدی .

عهد اسلامده ظهور ایدن فلاسفه دن بعابکلی قسطاده مقربین خلفادن ایدی . کندیس نصرانی اوله رق ترجمه آثار ایچون خلیفه لر طرفندن بغدادده کتیرلمشدی . یحیی بن عدی بن حمید بن ذکریا المتعلقی ده بومیانده درکه علوم حکمیه ده زماننک رئیس اولان بو ذات متی بن یونس ایله ابونصر فارابیدن او قومش ایدی .

فلاسفه علمادن ابوالفرج بن طیب ده بونلردن درکه جائلیق کاتب و بغدادده کی خرسیتانلر آرمه ننده متمیز اوله رق بیمارستان عضدی ده خدمت طب تعلیم ایتدیکنی سویلورلر . شیخ الرئیس ابن سینانک معاصری ایدی . ابن سینا بو ذاتک طبابتده کی رسوخنی تقدیر ایدر ، لکن فلسفه سنی بکنمزدی .

صائبیلردن ثابت بن قرة لمرانی ده بومیانده درکه صائبی اراقله برابر خالفا ، خواص ، عوام عننده یک محترم ایدی . هیئت شناس شهر محمد بن موسی بن شاکرک خانه تربیتنده یتشمش ؛ علوم فلسفه ده کعبه کیمسه نیک واره یایه جنی بر مقامه اعتلا ایتمش ایدی . منطقدن ، ریاضیاتدن ، طبدن یک چوق آثاری واردر . ثابت خلیفه المعتضدک وزراسنه بیله تقدم ایدردی . اوغلاری ابراهیم ایله سنانده بابالری نیک یرنی طوتمشدی . احفادن ابوالحسن ثابت بن قره ده بوله ایدی . شعرای اسلامدن برچوغی صائبی اولان بو اوچ ذات حقنده مدحیه لر سولشدی .

باشقه ملتله منسوب اولدقلری خالده اسلام طرفندن لائق اولدقلری حرمتی مع زیاده کورمش اولان فلاسفه بی ، حکمانی برر صایمه به پیام لزوم وارمی ؟ یوقسه خلفاء ملوک نزدنده ال یوکسک مقاماته اعتلا ایدن برچوق فلاسفه ، مسلمینی ده ضایه رقی بخته خاتم ویردم ؟

فیلسوف اسلامی ابو یوسف یعقوب کنندی بی یاخود المهدی وهارون الرشید دورلرنده کوفه والیدی بولتان ایر اسحق ذکر ایتمه لزوم وارمی ؟ ابواسحق صحابه پیغمبردن اشکنک نسلندن درکه

ياقيني قورنار بيلدي . حال بوكه سويلديكي سوزك اصول دينه قطعياً
مغایر اولماديغی خواص . بيلير ، عومده . بر مثال دها :

شيخ سنوسي [هشور سنوسينك باباي] اصول فقهه دائر بر اثر
يازوش . اصول مالکيه به بعض مسائل علاوه ايتمش . کتابنده
کنديبنك کتاب اللهدين . حديث رسولدن احکام استنباط ايده بيلنلردن
اولديغی ، برايکي محتملک رأيه مخالفتده بولنديغی اشراپ ايده جک
سوزلر سوبله مش . مشايخ مالکيه دن بری که اوزمان ازهرک ايلری
کلن علماسندن ايدي ، بونی طوبیحه : وای ! حریف دينك حرمتی
هتک ايتدی ؛ سبیل ایمانی براقه رق ضلالتله صاپدی . ديه حريستی
قولتوقلامش ، بوجان بوجاق شيخ سنوسي یی آراءيه باشلامش ،
همده بوله يمش . طابقاً صاپلايه جقمش . برکت ویرسين که استاذ مالکي
کنديسنه ملانی اولمادن شيخ سنوسي قاهرده دن جقمش ده بوصورتله
اطرافنده دولاشان اولومدن ، استاذ مرحوم ده شريعت ناهنه
ارنکاب جرمدن قورتوش . بر مثال دها :

طلبيه او قودوله حق علوم آره سنه جغرافياك ادخال غمیزده
جامع ازهر علماسنك اوزون انكلی ، کنیش قوللی نامتناهی مقاله لری
کورولدی ! مقاله صاحب لری بوکي علومى درس کتابلری آره سنه
صوقت ایستينلری علوم دينيه قارشى مساجد ايله ، مبالانسزلاق
ایله اتهام ايدورلردی .

کذلك کچن سنه بولردن بر قسمينك اوته کنك بريکنك عقیده
سنه طعن يولده يازيلری کورلمی ؟ حالبوکه هجوم ايتدکلری ،
تشمير ايتک ایستدکلری بچاره لرك نه مسلمانله ، مغایر حرکتلری ،
نه . کتاب اللهم ، سنت رسولك احکامنه ، مغایر سوزلری کورلمه مش ،
ایشیديله مشدی .

افغان ، هند ، ایران علماسنك کهنه افکاره شدتله تمسکلری ،
اچد ادمانده عادته حرصلری ، سافلردن بر بارمق ایلری به کتمک
ایستينلره قارشى اعلان حرب ايتملری ، مقربده توتون ایچنلرك
بعض اعضاسنی کیمک پاخود برچوق مسلمانلرك ننندده موجب
تسمت اولمديغی حالده بفرقه جه منکر طائیلان بوسوزی لسانه
آلانلری اولدیرمک کچي تصعبده بوقدر ایلری کیتملری هر کون
ایشیدیلوب طور مبورمی ؟

صوکره مثلاً ازهر طلبه سنه فنون طبیعی نك مبادیسی او قودولمن
یاخرد تابع طبیعی کوسترلک لازمدر ، دین بر سسه قارشى کورولتیلر ،
قیامتله قوم مبورمی ؟ کسوة تقوايه بوروشمش بر چوق آدملر بر
آغزندن بویله بر طاب دینه قارشى عدواندر ، حبل متین ایمانی قوبار
مقدر ، زوالی طلبه یی ضلالتله سوق ایتکلدر ، طرزنده زعملرنجه
ندعت بیلدکلری بو تشبیه قارشى اورتلنی ولوله به بوغمیورلرمی ؟

عجبا بو حال مسلمانلر ایچون یکی بر شیمیدر که کنديلرینه عارض
اولمش بر عرضدر ، یاخود وجود قومیتلرینه سریان ايتمش بر مرضدر .
دینسون ؟ متعدد تصرلردنبری کلوب کچن مسلمانلرك احوالی نظر

امعانه آلان بر ذات ایچون بو حال امتلرك طبیعنه طاری اولان عالی
اجتماعیه دن بریدر ، دینك ؛ خصوصیه اطوار و اوصاف عمومیه ده کی
وحدت و مشابقتی کوردکدن صکره پک قولای اوله ناز . چونکه بری
بحر محیط اطلاسی ساحلندن دیکری سدچینك آلتندن آلتان ایکی
مسلمانك اغزندن عینی سوز ایشیدیلورکه اوده « انا وجدنا آباءنا
علی امة وانا علی آثارهم مهتدون » در . هپسی ده بولندکلری حاله
مخالف نه کورسه لر اوکا قارشى دشمن کسپایورلر ؛ ایسترسه خصوصت
ایتدکلری شینك مخای کتاب الله ايله مؤید اولسون ، اجماع ثابت
بولنسون .

آنچق بر حزب قایلل وار که بولنر نظر ادراکلرینی پرده داریدن بیلر
تقلیدیلر سیکلوب آتدق ، آیات قرآنییه ، احادیث ایشال نظر ایدیلورلر .
احکام شریعتی طوغربدن طوغری به منبندن اخذه مانع اولان
حائللری قالدردق زعمنده بولینورلر سده بولنرده اساس دینده
اولمديغی حالده صوکرده دن علاوه اولان برچوق خرافه لری ، برچوق
بدستیری قادرمش اولنله برابر او بره قللدلردن دها بر جالده .
چونکه احکام شریعتی استنباط ایچون بر طاقم اصول وار که هیچ
اوکا انات ایتکسزین یا لکرنصك الناطيله اکتفا ایدیلورلر .
حالبوکه اول اول ، دینك مدار استادی در . دعوت واقعه هپ
اوکا عاڈر . نبوت جانب آلمیدن محض ارنك ایچون ویرلمشدر .
ایشته بولدن طولانی تقلید ايله متید دکلر دین بوطائفه دنه علمه
صاحب ، نه ده ممانیت صحیحیه محب اولمیلورلر .

مصنفلرك عبارهلرنده اختلاف وتباین کوریلور ؛ استخراج
مأل خصوصنده آرا تشبیه دوشرسه فقها منرك آپشوب قلدیننی
کیم انکلا ایدیلیر ؟ بر مسئله حادث اولسه که معروف مصنفلردن
برینك اونك حقمده رأی سبتی ايتمش اولسه فقیهلریمز قطعاً برشی
سویلیه مزلر ؛ کتب قدیمه دن برنده بازمش اولان بر قول معروفه
توفیق ایدیلیمک ایچون مسئله نك ماهیتی تحویله اوغراشیلرلر .
حتی ممالک عثمانیه دن بر طالب علم نصره گلش ، جامع ازهرده کی بواقلدن
برینه کیم مک ایستیمش . لکن عیاض واقف حکمنجه او طالبك
کلدیکی مملکت اعالیسنك او رواقه کیرمک استحقاقی وارمیدر ،
بوقمیدر ؛ طرزنده بر شبه حاصل اولمش . بریسی شیخ الرواقه دیمش که
جغرافیا به باقیلیرسه بو آدمك مملکتی شرط واقفده داخلدر . شیخ
الرواق ده دیمش که بن اویله جغرافیا کتابلرنده کی سوزلرله قانع اوله نام ،
نیم ایچون مدار احتجاج اوله حق شی بر فتنك (هر حالده مرحوم
اوله حق !) شو مملکت شو قطعده در و وانفك وقف ایتدکی بر در ،
صورتنده تصریح ایتیه سبار .

بولنردن بریسنه دینسه که : ای اما ئمه مواقع بلدانی تعیین
ایتیه ، شلر ؛ بزم الیزده هر قطعه نك احتوا ایتدیکی مواعیتی بیلدر .
حدود دینی کوستر بر جدول براقه ، شلر . حالبر که بزم اصول دینم
بوکي فنرك علماسنك سوزلریله ، وائر اخبار ايله ، کذلك بوکا بکزر

بدیهات ایله عمل ایتمه ساءده ویرمشدور . جواباً دیرکه بن آنجق
نص فقهی طائیرم دلیل عقل دیکله مم .

اونلره دینلسه که: شئون عالم دیکشدی؛ ملکات وظنون بوزلدی؛
ناسک اعمالی فنا لاشدی عقائد چیرندن چیقدی؛ عبادتلرده روح
اخلاص قلمادی، انسانلر بریرینه هجوم ایدیور، فقر و ضرورت
اکثریسی زبون ایتش، قوت و شوکت نزلزل بر حالده؛ جمعیت پریشان،
عزت ذلته، هدایت ضلاله منقلب اولمش . حاجت و ضرورت ایچنده
قلمشسکز، طور و میوب محاط اولدیغکز شداندن شکایت ایدیورسکز .
نیچون شو حال سزه سلفه کزک اسباب شوکتی آراشدیرمه سائق
اولیور ؟

دیرلرکه: بوزره عائد دکل . الله بویلا شیلری بزه فرض قیلیمه مش،
بونلر حکامک وظیفه سیدر . اما اونلر یامیورلر، ش، ذاتاً دپا به مازلر،
چونکه زمان آخر زماندر . تنکیم خبرده وارد اولمشسدر که بوحالار
مطلق واقع اوله جق، اسلام ده یوزندن قالفه جق، قیامت ایسه
آنجق بر طاقم آلچتیرک اوزرینه قویه جق . ایسته بوسوزلری سویله .
دکد نصرکه یأس رفتوره دائر اوله بر طاقم آیتلر، حدیثلر، اثرلر
کتیرلرکه ایدی کو کندن کسر، انسانده اوجاق بر حرکته مجال
براقاز .

مسلمانلق حقنده ارنست رده نالک فکری

ایشته اطرافیه بیان ایتک ایسته سهک باشی باشنه بر کتاب یازمه من
ایجاب ایدن بو عطات فیلسوف شهر رده نالک شوسوزلری سویله مکه
سوق ایتشدور :

« بونکه برابر بن عقائد حقنده کی بومس احوه عمومیه خصوصنده
دین اسلامی یالکز براقندن قورقارم . لکن بیلیورم که بونک
آداب قدیه سنه تمسک ایدن بعض ذرات ایله استاتیرلده، ایرانده
بوانان برفرقه رجالده واسع برفکره، مسالته میال بر عقاله دلالت ایدن
یکی تخمیلوار . آنجق بونکملرک بعض فقهانک تقبی بوزندن بوغرمالاسندن
قورقورم . بر کرده بوغدمی آرتق مسالماق محور اولمش دیمکدر .
زیرا بونکون ثابت اولان ایکی شی واردور . برنجیمی شودر که مدنیت
حاضره ادیان کلیاً محو ایتک ایسته من . زیرا اونلرک مدنیه و سیه
اولمسی ده قابلدور . ایکنجیمی شودر که مدنیت ادیانک کندی سبیل
ترقیسنده حائل اولسنده ده تحمل ایدم من . بناء علیه ادیان ملایم
داورانمالی، صلح طرفداری اولمالیدر، یوقسه موتی محققدر . »

یک اعلا، بو عطات عمومیه نرهدن کایور که اوته کنک، بریکمک بویله،
دین اسلام مسلمانلرک طریقی ترقیسنده بر اوچور و مدر؛ اونلری
سمت فلاحه ایصال ایتک شویله طورسون، محولرینی سبب
اوله جتدر، طرزنده طعن و تشنیعه سبب اولیور؛ بو عطات دینک
طبیعتسده یوقدیده نرهدن نشئت ایدیور؛ یوقاریدن بری سرد
ایدیگمز حادثات الیه نالک منشائی اصول دین دکلدیده نرهدیدر؛
اگر بونک بر ظلم اولدیغنی، بو ظلمه کده دین اسلامک لوازمندن

بولدیغنی تسلیم ایترساک شونی اعتراف ایتک ایجاب ایدر که بوعلمه
قارشى برعداوتدر؛ یاخود هر یچ اولمزه علمی محقر کورمک اوندن
نفرت ایله مکدر . بونلرک هانکیسنک اولوسه اولسون بین المسلمین
تعممی ایسه اونلرک بتون مجدوشرفدن روگردان اولمالرینه، بتون
منافعندن محروم قالمالرینه، الحاصل کرک ارنست رده نالک کرک باشقه .
لرینک سویله دکلری سوزلرک تحق ایتسنه، کافیدر . هایدی باقم بوکا
ندیه چکساک ؟

جواب

دیرم که بوسوزده برشمه حقیقت واردور . لکن سلفک قولی ایراد
ایدن بر آدمک حبس ایدلمسه کلنج، بو هیچ بر وقته دینه تمسک
سائته سیله تحدث ایتمه، مشدر، متجاسر لرینی تحریک ایدن سبب صرف
حسددر، یوقسه غیرت دینه دکلدور . اوزوالدینک حبس ایله محکومیه
حقنده کی امرک صدورینه کلنجه بوده ایکی سیدندور . بریسی مقتضای
سیاست، دیکری ده قورقودور . اوله یا، بر فکر زنجیر تقلیددن
دیریله جق اولورسه بوحریت سرایت ایدرک ایکنجی برظانک
انتباهنی جاب ایدر . صوکره اوچنجی بری اویازیر . دها صوکره
ایش « نمودباه » دیه یاد ایتدکلری حریت افکاری منتج اولور .
اگر دیه جک اولورسه که بوطر ز سیاست فکری، یاخود دینی،
یاخود، علمی یا جمال ایدر، اوزمان بن ده سنکله برابریم . آه بن
سیاستندن، سیاستک لفظندن، سیاستک معنا سندن، سیاست کله سنی
تشکیل ایدن هر حرفندن؛ سیاست نامی آکیانج، خیالده خطور
ایده جک هر بر خاطر ددن، سیاست لفظی ذکر اولنان هر بلده دن،
الحاصل بونکله نلک بتون مشتقا سندن الله صغیریم . صاقین بوسیاست
دینک، متقضاسیدر، دینه . ایسته بن سکا للهی شاعدا کتیر برم؛ پیغمبرلری،
ملککری بوتون ارواح سلنی اشهاد ایدر که دیندن ابواوزاق اولان
برشی وارسه ایسته بوسیاستدر . و سیاست نیه بکزر بیلیورمیسک: « کانه
الشجرة التي تخرج في اصل الجحيم، طلعها كانه رؤوس الشياطين
فانهم لا تکلون منها لما لئون منها البطون، ثم ان لهم علیها اشواً من حمیم
ثم ان صرجمعهم لالی الجحیم، انهم انقوا آلبهم ضالین، فهم علی آثارهم
یهرعون »

مسلمانلرک عطاتی واسبابی

مسلمانلرک کرفتار اولدقلری عطاته کلنج، بونی دین اسلامه
نسبت ایتک قطعاً طوغری اوله ماز . زیر جبین پاک اسلامی اولانجه
صفوتیه، عصمتیه کورنلر ایچون نهیه قاریدم صایدیمز تهمتلری
کندیسنه اسناده نهده رده نان کبی فیلسوفلرک خبر ویردکلری سوء
عاقبتی توهمه محال اوله ماز . بو عطات اوله بر عائد که قلوب مسلمینده
راسخ اولان عقیده صحیحیه به بشقه بر طاقم عقائد باطله کیررکن برآکده
عارض اولمشدر . بولمعاون علنک نفوس اسلامی تسخیر ایتسی عقولدن

نور ایمانی سونید برسی هب و سیاستدر . قرآندہ کی شجرہ ملعونہ
دوا و ہوسہ عبادت ، انقاآت شیطانیہ بہ تبعیت هب و سیاست یوزنددر
اسلام کی هیچ بردن کورمدم کہ اصلی محافظہ ایتسونده متبعلمی
بد عتدن قوریتلمسون ؛ اسلام کی برسلطان بوقدر کہ جنود و اتباعی
اونی یالکیز براقسون ، عہدی نقص یدلسون ؛ وعدو عیدی نہ ان
اولسون ؛ بویله برشرعت اولہ باز کہ . نہاج سدادی ارباب نظر ایچون
کون کی پارلاسون . ینہ برچوق غافلر اونی کورمسون ، زمان اودین
مینک بخت اہل اولان اولینی محو ایتدی . صوکرہ برطاقم نا اہلار
الندہ قالدی . روحی اکلامدیلر کہدہ بوسایہ دہ تعالی ایتدی و نلر ؛ حرمتہ
شایان کورمدیلر ، آجیادیلر کہ کوشہ نسیاندہ براق و نلر . برطاقم
پسپا بکان اطرافنہ طویلاندیلر ، اوکا انتساب داعیہ سیلہ نسیب اولدیلر .
براونک اہلی یز ، عشیرتی یز ، حامیسی یز ، جماعتی یز دیدیلر ؛ حالبوکہ
اونلکہ مناسبتلری جہلک معرفتہ ، خفتک متانتہ ، خطایک اصابتہ
نسبتی کبیدر .

باقیکز مزایای اسلامیدن بویله برمزیت فصل اولورده مسلمانلرک
بوگونکی حالتہ سبب اولور ؛ اسلام بر دین عربی ایدی . صکرہ
کندیسنہ علم التحاق ایتدی . او علم دہ یونانی ایکن عربی اولدی . دہا
صکرہ خلیفہ نک بری سیاستدہ خطا ایدہرک کندیسی ایچون خبرلی
ظن ایلدیکی سقیم برسدکی اتخاذ ایتدی . علویلر خانداز رسالتہ منتہی
اولدقلری ایچون عرب عسکرلری علوی برخایفہ طبعیتیلہ ظہیر
اولور ذہانتہ دوشہرک کندیسنہ ترکدن ، خراساندن دہا بشقہ
یرلردہ کی اقوامدن خاصہ عسکری تشکیل ایتدی . ظن ایلدی
کہ بواجنیلری کندیسنہ بند ایدہ جک احسان ایلہ عطیہ ایلہ
کوکالرنی الہ حق ، صکرہ اولورده خارجدن سلطنتہ کوزدیکلرہ نہ
معاونت نہدہ مساعدہ دہ بولمہ حق . ذاتاً احکام اسلامہ بوکی
اجرا آتی اباحہ ایدہ جک وسعت و سہولتدہ اولدینی ایچون بر مانع
کورمہدی . ارتق اونا ریخدن اعتباراً اسلام عجماشمکہ باشلادی . نہایت
عجمی اولدی حقیقتی .

او خلیفہ عباسی کندیسنہ ، کندیسندن صکرہ کلہ جک ولیعہدینہ
ایملک یایمق ایتدی لیکن امنہ دینہ نہ بویوک فئالق یایدی . اجنی عسکرلرنی
چوغلاندی . اوزرلرینہ ینہ کندیلرندن امراتعیین ایتدی . نہایت اوامرای
عسکرہ خلیفہ لرہ تحکمہ ، سلطنتی غصب ایلہ اجرای استبدادہ باشلادی
ارتق دولت بونلرک الندہ قالدی . حالبوکہ بونلردہ تربیہ اسلامہ
سایہ سندہ انجاش عقل ، معالی ایلہ الفت ایتش قلب یوقسدی
دین اسلامہ کیردکلری زمان جہالت قبیملرنی براقامشلردی رایت
ظلم حالا اوموزلرندہ طریر یوردی . واقما کسوتہ دینہ یورونمشلردی
لکن وجدانلری اسکیمی کی چیرچبلاقدی . حتی برچوقلری اسکی
معبودلرنی یانلرندہ طاشیر ؛ کیتدیکی یرہ کوتورر تنہا بریر بولدی
ہاں چیقارر ، عبادت ایدردی . مع مافیہ موفقی تحکیم ایچون
جماعت کورونجہ نماز قلیمقدن کری طورمازدی . دہا صکرہ لری

تاتارلر کی دہا سائر برطاقم اقوام دین اسلامہ هجوم ایتدی ایچلرندن
برطاقمی ولی الامر اولدی ارتق بونلر ایچون کندی مایہلرنی
خلقہ بیلدیہرہ جک اخلاق فضیللرنی میدانہ جقارہ جق اولان
علمدن بویوک دشمن تصوری قابل اولورمی ایدی ؛ ایشته بونلر
کیرک علمہ کیرک علمک یاروقداری اولان دین اسلامہ انجق ایدہ بیلہ جکاری
صورندہ میل ایدہ بیلدیلر .

اولا علمی الہ الدیلر اہانہ هیچ حرمت ایتدی کیر علمادن دست
معاونتی دریغ ایتدکدن بشقہ کندی ادملرندن برچوقلرنی علما
سلک نہ کیرمکہ ، کسوتہ علمایہ یورونمکہ سوق ایتدیلر . بونلر برکرہ
عالم طاندیلر ارتق ناسی علمہ خصومت ایدہ جک بردر کہ یہ ایتدیہرکہ
چایہ مدیلر مقصدلرنی تأمین ایچون غافل خلقہ متقی کسودسندہ
حامی دین صورتندہ کورونمکہ باشلادیلر . ناسیہ اولیہ برظن حاصل
ایتدیہرکہ دین ناقصدلر اکال ایدہ جکار ، خستہ در تداویسندہ بولہ
جقلر ، ضعیفدر قوتلشہ یرد جکلر الحاصل بیفلاق اوزرہ در بونلر
دواوغریلہ جقار .

حالا براقمدقلری صنم پرستلک عادتندن ، اطرافلرندہ کی اقوام
نصرانیہ نک بدعتلرندن برچوق شیلر آلاق مسلمانانہ یامادیلر
واقما او دین مبین بوندن ابا ایتدی ایسادیہ اوامر الہیہ تعظیم
شعائر اسلامی برقات دہا تجیل ایچون بوکی عادتک لزومی درکاردر
دیہرک ناسی اقناعہ موفق اولدیلر بو خصوصدہ ہر زمان ظلمہ نک
الت اجرا آتی اولان پسپایکان افراددن بویوک بویوک معاونتسلر
کوردیلر . اذاتی بزہ بیلمدیکمز برطاقم احتفالاتی ، اجتماعاتی ایجاد
ایتدیلر . اولیایہ ، علمایہ عبادت بدعتی مشروع کوسرتدیلر . جماعتی
تفرقہ بہ دوشہرردیلر . خلقی ضلال ایچندہ براقیدیلر . متأخر ایچون
سافک قولدن بشتہ برسوز سویلک حتی یوقدر . دستورینی تأسیس
ایدہرک بونی افکارک اولدینی یردہ توقفتہ ، بقولک عملدن عاطل
قائمہ یارار برعقیدہ شکلنہ صوقدیلر . صکرہ عونہلرنی ممالک اسلامہ نک
ہر طرفہ سالدیرہرق برطاقم حکمایہر ، نصالار نشر ایتمکہ ، خلقک
معاملات اجتماعیہ مداخہ حتی اولمدیغہ ناسی اقناع ایلکہ باشلادیلر
دیدیلر کہ ، دہ ، دولتہ عائد امورک کافہ سنی رؤیت منحصر احکامک حقیدر
بوکافاریشمق حرامدر مداخلہ بہ قائلیشان صلاحیتی خارجہ جیتشمش
اولور . میدانندہ کی اوینونسزلقرہ اختلالارہ کلانجہ : بونلردہ
حکامک هیچ بر صنی یوقدر . بو حادثات اخر زماندہ وقوعہ کلہ جک
احوال خندہ خبردہ واد اولان سوزلرک تحقیقندن باشقہ برشی
دکادر . آراتق حالک ، استقبالک اصلاحنہ چارہ یوقدر . اسلم طریق
ایشی جناب حقہ تفویض ایتکدر . ذاتاً مسلم اوزرینہ فرض اولان
یالکیز کندی نفی دوشونمکدر . حریفلر برطرفدن بوسوزلری
سویلرکن دیگر طرفدن کیرک بعض احادیث صحیحہ نک ظواہر الفاظی
کیرک دیگر برطاقم احادیث ضعیفہ فی ، یاخود موضوعہ فی کندیلر نہ
مبین بولدیلر .

نهایت درجه محتاج تخریص و اصلاح اولادینی حقان تاریخیه متخصصانینه تشدید اخوت حقهده، تبقظانه نظر اعماله مهارتلی ذواته عرض ایدرهك وقایه ملیت صورتیه بسطحا کهر هر محیطك اقوامی قومیت نجیبانسیاه، مسافحه دعوت ایتله لینی و بینم زده جریان ایدهن اسباب ماحی مخداتی اورتهدن قلدر مالربنی استرجاء ایدی. زیرا بالکمر بنم دکل، ذره قدر ملیت، اسلامیت، مدن ذوق اولان بر آدمك جانی، وجدانی پارچه لایان، بتون موجودیت واحول تیشنی تضعیف ایدهن شوق تقاطع قومیه سکتیه و بره وک اساساً بر بنای سلامت و ارتقای فوزو سعادت اسبابی میدانه قویمق افکار ثقب ورأی صائب اصحابه لازم ایدی. اگر بوحالده درام ایدرهك مسئولیت ینه حقان احوالی دوشونه نلره راجع ایدی. فقط شکرلر اولسون، بو آغیر مسئولیتلی مسئله اخبار داخلیه معروض قلمیره، جدی وسی مشکور اربابنك سمع اعتبارینه آلهرق برجیتك تشکله قدر وایه نفوذ ایتدیکنی استخبار ایدنجه بتون موجودیتی توصیفدن خارج برانشراح قاپلادی. بونکچون عاجزانه ایفای ممنونیت و عرض تشکره بورجلویم. بو مسئولیت مسئلهی ابتدا عهددهدن افراغ ایتیهی هروقت عثمان قرداشلمزدن رجا ایدرایدك. زیرا سیاستجه، نظرده هرشی و هر مصلحت اسبابنه تشبث ایتك عثمان قرداشلمزده وسعتلی ایدی. شمعی شکرلر اولسون، مسئله تمام اربابی یدینه تقدیم ایدلمش در. فقط هروقت ادامه نظر ایدرهك مادی و معنوی بتون احتیاساتمزی شو طرفه توجیه ایتیه من اسلامیت نامی کوتهردن [۱] (طاشیان) عرض فرده و اجبدر.

باقی برادرلر! شمعی دردمزی تشخیص ایدرهك زدهده، نه حالده بولندیدیمزی کورمك، تدقیق ایتك، علاجنه باقی و قی ایتدی.

یکدل، یکجریان اولهرق ارتباط و تشدید مناسبت تحصیانه صاریهلم و بونک چاره سینه بقالم. لحاف جهالت ایل اورتیش، اغلال تقاییده اید مغال اعتقادات و همیه ظلمتنده اوبوش، اخوت اسلامیه و ارتباط نسلیه تماماً انقطاع ایدلمش روسیه مسلمانلر زده اخوت حسباتی اولماز ایسهده همان مسئله تقدیر ایدلمز درجه سینه انشاءالله و ارم ازظننده یز. بزم بوطنمزی بالخاصه استانبولدهکی «روسیه ملی اسلام طایفه سی» جمعیتلری، و مملکتتمز ایچروسندهکی «بض آجیق فکری ذواتمز ظن و مرتبه سنده بر اقا زلر، مسئلهی همان تقدیر ایدرهك «ترك درنکیر» جمعیتنه مادی و معنوی معاونت دن کیر و طورمازلر، امینر ظمیزی یقین مرتبه سینه ترفیع ایدرلر.

ادیبلر مزه معلوم، ینه تکرار ایدرهز. علمی، فنی شیلری ساده ترکی لساننده تعبیر ایتك غایت کوچ؛ کذلک عن اصلا متحد اقوام ترکیه نك تغیر لسان الجاسیله قونشوق و اختلاطلری ممکن دکل ایدی. هر شیتك ترقی و اتساع ایتدیکی بر زمانده اسکی دارلغنده لسانمزی [۱] «کوتهرمک» مصدرندن اسم فاعل در. قلدرمق معنایه در، طاشیق. معانیهده اسم فاعل اولور.

براقیه اجتهادمن، یاخورد سکوتمن مناسب دکل ایدی. شمعی بو ایسته بویله مضل براردو مسلمانلر آره سینه طایغیله، کزدکاری برلر دده حکام شرک مظهر معاوتی اولدی. طوتدیلر، عقیده قدری قلبلری بوتون عزم رهمندن آلیقویه جق، اللری، قوتلری سعی و عملدن باغی بولوندره جق بر درجه افراطیه واردردیلر. تلقین ابتدکاری خرافاتك مسلمانلرجه قبوله، سبب قوی ایسه امور دینندهکی نقصان بصیرت ایل هوسانه تبعیت بلاسی اولدی. اوت، بونلر اویله بر طاقم اسبابدرکه بریره کلاجه بادی هلاک اولور. آرتق ضیای حقیقت ظلمتلر ایچنده بوغولدی قلادی، ناسک قلوبنده اصول دینه تمامیه مخالف بر سوری عقائد باطله ایجه کواکشدی.

ایسته بوسیاست، ظلمه نك، متنفذینك بوسیاستی دینك اولجه طانیادیغی، بیلمدیکی بریغین خرافاتی دینه صوقدی، روح مؤمندن اونی کواکره قدر اعلا ایدن آمال علویهی چکدی، آلدی، پیچاردی یأسك صوك درک سینه دوشوردهك جهادات ایل برابر ایتدی. بونکون مسلمانلق نامی آلتنده کوردیکمز بر چوق حرکاتك مسلمانلقه هیچ مناسبی یوقدر. دینك اعمالدن بالکمر نمازك، اوروجك، حجك طریزی، اقوالندن ده معناسی یا کلیشاکلاشیلان بر قسم قایل محافظه اولمشدر. خلق دینه عارض اولان بدعتلردن خراشه لردن لولایی خجایغی صایدیمز شوعاالت کلیه حاله کادی؛ هم، بونی دین بیلیور، دین طانیور.

بزاوئلردن، اونلرک الله و دینه قارش؛ واکوردکاری افترا لردن جناب حقه صیغینرز. کوریلوریا، مسلمانلر زده شایان مؤاخذه نه قدر معایب و ارسه هیچ بری دینه عائد دکادر؛ مسلمانلق دیدکاری شی مسلمانلردن باشقه هرشیدر. ایسته «لایانیه الباطل من بین یدیه ولامن خلفه نزیل بن حکیم حمید». تأیید الهی سینه، مظهر اولان قرآن شاعدرکه بونلر بتون یالان سویلیورلر؛ قرآنی بر طرفه برافشدر، او کتاب مینك ناطق اولدینی حقاقتدن یوز چویر یورلر. مع مافیه سوزیمز بوراده، یتیمور. ایلریده عطالت یوزندن باشمزه کلن نجایبی اوزون اوزدییه اکلا ده جغز؛ صوکرده بونک قلعیا ازاله ایدیه جک بر علت اولدینی اثبات ایلیه چکمز.

مابعدی وار

مرحوم شیخ محمد عبده

مترجمی

محمد عاکف

اسلام و ترک عالی :

اقوام ترکیه یه مژده و ترک درنکنی تبریک

اقبال اقوام ترکیه نك سعادت استقباله تصویر ایتدیکم سور قرابتی، معتبر «صراط مستقیم» نسخه لری نك برنده عاجزانه بیان ایتمش ایدم. مقصدم بر حیات سیاسییه، نفوذ سیاسییه دکل؛ فقط موجب اندیشه و آجی ضربلی اولان «تہاجر اخوت» مسئله سنك